

DHIMITER XHUVANI

BIBLIOTEKA

814-32

24 97

GRUAJA
LAKURIQ

Onufri

novelë

84-32

2497

DHIMITER XHUVANI

Gruaja lakuriq

NOVELE

SHTEPJA BOTUESE ONUFRI

Redaktore: FLUTURA AÇKA

Piktor : HYQMET XHANI

Në klubin e vogël, që shërben dhe si restorant për ata pak punëtorë të mbetur pas inaugurimit të hidrocentralit të Shkopetit, si edhe për pasagjerët, që udhetojnë në Veri, ishte ulur që prej më se dy orësh një burrë. Ai, herë pas here, shkëpuste sytë nga libri dhe vështronte nëpërmjet rretës prej teli, peisazhin e Shkopetit. Rrjeta e telit, e vendosur qysh para pesë vjetësh, kur kishin filluar punimet, ishte ndryshkur e ishte mbushur me pluhur aq, sa edhe sikur përjashta të ishte dita më e pastër dhe më e shkëlqyer, do të dukej e vrenjtur, e zymtë dhe e trishtuar, gati për të rënë shi.

-Më sill dhe një raki - tha burri duke u kthyer nga banaku.

-Si urdhëron, shoku gazetar, -u përgjigj bufetieri që shërbente dhe si kamarier. - Juve jeni i pari gazetar që keni qëndruar më shumë se cilido nga kolegët tuaj. Unë jam një nga të parët që kam ardhur këtu në Shkopet. Besoj se do të jeni mërzitur ?

-Sot u mërzita, - pohoi gazetari.

-Sigurisht, tashti këtu çdo gjë mori fund. Të gjithë u larguan.

-Po juve pse s'ikni ?

-E ku të vete ?

-Po, këtu s'besoj të kesh më xhiro !

Bufetieri qeshi.

-Ka, dhe do të ketë. Ngado që të shkojnë makinat, këtu do të marrin frymë. Rruga e keqe të lodh. Një gotë birrë ose raki këtu vlen më shumë se në Tiranë. Pastaj, - po bufetieri s'e mbaroi fjalën, u vrenjt në fytyrë dhe zgjati kokën në derën e hapur. Dhe gazetari vështroi përjashta, e pa se si frenoi një autobus i vogël, duke ngritur nga pas, deri tek ngarkesa e autobusit që ishte mbushur me dekorët e ndonjë pjese teatrale, një re të tërë pluhuri.

-Do të jetë ndonjë grup artistik, - pëshpëriti bufetieri dhe zuri vend në banak duke rregulluar gotat e shishet e shpërndara.

Nga autobusi filluan të zbresin pasagjerë, të cilët vështronin rreth e qark, si gjithë ata që zbresin për të parën herë në një vend të

panjohur, aq më tepër, në një hidrocentral, për të cilin pesë vjet me radhë kishin shkruar gazetat.

Gazetari pa të zbresë nga autobusi një siluetë femre. Vetëm tashti ai vuri re se rrjeta prej teli ishte e ndryshkur dhe tërë pluhur aq, sa të pengonte pamjen, megjithatë format e bukura të trupit depërtuan rrjetën e vjetër.

Pasagjerët hynë plot potere në restorantin e vogël, si të ishin punëtorë që sapo mbaruan turnin e drekës. Gazetari u bë kureshtar të verifikonte atë siluetë me dy ngjyra. Ç'ishte vallë ?

-Pa shiko, - thirri një nga artistët, këtu qenka "Shpendi shtegtar" dhe, duke hapur krahët, u sul drejt gazetarit, të cilit s'i erdhi mirë që shoku i tij e quajti "shpend".

Te dera atë çast bëri ballë edhe silueta. Ishte vërtet një vajzë. Tani, që nuk e pengonte më rrjeta e telit, gazetari pa format e bukura të atij trupi të rrallë, që kishte diçka të veçantë.

-Të prezantoj... - foli artisti duke iu drejtuar vajzës, e cila u afrua. -Ky është autori i reportazheve interesante dhe i disa tregimeve. Besoj se do ta kesh dëgjuar. Radioja nuk le gjë pa transmetuar nga shkrimet e tij, e quajnë Josif Komini, ndërsa kjo, - iu drejtua gazetarit, - është... si t'jua them, është... - dhe, duke mos gjetur dot fjalën, mori një pozë si në skenë dhe iu drejtua asaj : - ja, që nuk e gjej dot se ç'je ti për ne !

Ajo qeshi me të madhe, me zë të lartë, të pastër e duke qeshur mundi të thotë :

-Unë jam Lukrecia. E keni parë komedinë "11 Qershori" të Holbergut?

-Jo, - u përgjigj gazetari.

-Si?- u habit vajza, sytë e së cilës u vrenjtën mjeshtërisht.

-Jo, - u përgjigj përsëri gazetari, si i zënë në faj.

-Hajdeni me ne në Burrel dhe do ta shikoni se kush jam, - tha dhe u ul duke përplasur duart që të dëgjonte kamarieri.

-Si ju quajnë ? - pyeti gazetari.

-Gjersa të mbarojë turneu ynë, më quajnë Lukrecia, pastaj, pastaj emri im s'ka rëndësi, ne jemi artistë vetëm për disa javë në vit, vetëm disa javë në vit unë jam ajo që dëshiroj të jem, pastaj... o, po unë budallaçka, pse po rrëfhem kështu ?

Josifi nuk po e dëgjonte më. Vështrimi i tij ishte mbërthyer në fytyrën e Lukrecias. Ai përpiquej ta kujtonte në se e kish parë ndonjëherë këtë femër, apo jo ?

-Si vendosët ? - pyeti ajo pas pak.

-Nuk di si t'ia bëj. Kohë të lirë kam, këtu zëre se mbarova, - foli gazetari.

-Hajdeni, - iu lut shoku që e kishte quajtur shpend shtegtar, -së paku deri në Burrel, sa të shikoni komedinë tonë, mbase shkruani pak rreshta edhe për ne endacakët.

Lukrecia u ngrit në këmbë të paguante në banak. Pagoi dhe pangatavolina ku ishte shoku i saj, Shkëlzeni me gazetarin. Megjithëse ata po bisedonin, sytë e gazetarit ndoqën vajzën. Ai kishte dëshirë ta shikonte dhe njëherë atë përtej telit të ndryshkur.

Që nga rruga e dëgjua boria e autobuzit të vogël. Lukrecia ktheu edhe një herë kokën. Ata vazhdonin të bisedonin. Ajo ngriti dorën dhe e përshëndeti gazetarin kot. Përtej telit, ajo nuk dukej veç një siluetë.

Boria e autobusit u dëgjua përsëri.

Lukrecia hipi në makinë.

-Të gjithë jemi ? - pyeti regjisori.

Nga klubi doli Shkëlzeni dhe Josifi.

-Po ai, kush është ? - pyeti regjisori.

-Është një gazetar, - foli dikush, - duket, do të vijë me ne.

Lukrecia ndjeu vështrimin e regjisorit. Pa dashur ajo mblodhi supet si për t'u shfajësuar. Ajo e dinte që regjisori tashti do të thosh frazën e tij të preferuar : "Sa mirë , që në kohën e Shekspirit luanin

do ta sillte rasti që ta shikonte dhe një herë këtë vajzë të çuditshme, që luante aq bukur me të gjithë, e me sa dukej, kishte një dëshirë të pafund vetëm për të luajtur.

Dikush mori rutinë e shahut dhe u sul pas saj.

-Shah! - thirri Josifi i gëzuar.

Njëri, që i rrinte mbi kokë Josifit, i tha :

-Në se të pëlqen më shumë shahu, liromë vendin.

Josifi u ngrit, si i çliruar nga një ankth dhe doli përjashta, i ndjellur nga loja e Lukrecias.

Makina lëshonte avull. Asfalti i rrugës, i shkrirë nga vapa, dukej sikur avullonte. Dhe bari i kodrave ish tharë dhe ish zverdhur.

Nën hijen e një dushku, Lukrecia dhe ai që e ndoqi pas, ishin kërrusur mbi rutinë e shahut. Ai qëndronte i mbështetur në dy bërrylet dhe priste tërë fodullëk që ajo të shpëtonte nga situata e vështirë, ku ai e kish vënë me një lëvizje të kalit.

Josifi u afrua ngadalë. Ajo ngriti kokën dhe e vështroi :
"Shpëtomë!", - thoshin sytë e saj. Josifi u hutua. Ndihej që i kërkoi ajo

me sy sikur s'kishte të bënte aq me lojën e shahut, me rrezikun e humbjes. Në sytë e saj kish një brengë, një ankth, një torturë të vërtetë, që e kishte çoroditur aq keq sa nuk e priste gjë tjetër veç vdekjes.

Josifi u tremb. Lukrecia e pa tronditjen e gazetarit dhe iu dhimbs. Buza i qeshi. Ajo, sepse e ndjeu të nevojshme dhe, si për ta shpëtuar, i pëshpëriti :

-E di lojën e shahut, apo jo ?

-Si s'e di ?

-Fol pra, se ky nuk dëgjon mirë nga veshët, - shtoi me një seriozitet të tillë, që Josifi e besoi dhe, duke ulur zërin, pëshpëriti :

-Dil me oficerin e zi tre kuti përpara.

-Po të dal atje, më ha me gur, - u përgjigj Lukrecia me zë të dobët, si me të qarë, gjithnjë duke pëshpëritur si suflerët.

-S'ka gjë, le ta hajë, fitore pa sakrificë s'ka, - tha Josifi.
Lukrecia lëvizi oficerin e zi. Kundërshtari tërhoqi kalin.

-Pse s'e hëngre? - pyeti Lukrecia.

Boria e makinës u dëgjua përsëri. Dikush, nxorri nga dritarja e autobusit një këmishë dhe e tundi si flamur.

Makina u nis ngadalë. Të tre ata mezi hypën, duke u rrezikuar. Lukrecia i shfryu tërë inat shoferit. Ai qeshte me të madhe, duke imituar zërin e saj.

Mbi valixhen loja vazhdoi e gjallë dhe e egër. Bixhosçinjtë ishin bërë nevrinë dhe vështronin vjedhurazi njëri - tjetrin.

Josifi ishte ulur prapa Lukrecias dhe gjatë gjithë rrugës, pa aq shumë qafën e hollë dhe të bukur të artistes, sa u mërzi.

"-Po kjo, pse më ftoi, për të më treguar se ka qafë të bukur?" - pyeti veten Josifi.

Shkëlzeni, që kuptoi se shoku i tij mendonte diçka të mërzi, e pyeti se çfarë s'i pëlqente.

-Zhurma, - u përgjigj Josifi.

-Përkundrazi. Zhurma duhet të të pëlqejë. Zhurma për ne është suksesi. Në qoftë se do të vish me ne deri në fund të turneut dhe, nëqoftëse do të bëjmë një pjesë të rrugës në qetësi, dije, se punët s'janë mirë.

-Domethënë, zhurma është barometër për juve? - pyeti Josifi.

-Po, zhurma dhe Lukrecia. Tashti e gjeta, që s'munda ta them në klubin e Shkopetit; Lukrecia për ne është barometri, jo, jo, - tha pas pak, i penduar, - sikur nuk shkon, apo jo Lukrecia? - thirri Shkëlzeni.

-Çfarë? - pyeti ajo dhe rrotulloi qafën. Fytyra e saj shkëlqente.

-Jo, jo, s'e kam gjetur akoma. Thashë se ti je barometri i autobusit.

-Si s'ke turp, Shkëlzen, të më krahasosh me një pikë zhivë.

-Jo, pra, e tërthoqa.

Lukrecia u kthye përpara.

-Eshhtë ... - filloi përsëri Shkëlzeni, sikur ta gjente gjë a gjëzën.

Lukrecia përsëri u kthye e tëra dhe e mbërheu me sy Shkëlzenin.

- Thuaje! Hë, thuaje, ç'jam ?

- Gjithçka, - pëshpëriti Shkëlzeni.

Ajo u kthye përsëri përpara dhe u përzie me grupin tjetër. Ata ia dhanë të qeshurit.

-Po, -vazhdoi Shkëlzeni, - ajo është vërtetë gjithçka për ne. Unë, s'mund ta marr me mend grupin tonë teatral pa atë, jo vetëm në turne, po dhe në Tiranë, megjithse atje...

-Çfarë ? - pyeti Josifi.

Shkëlzeni nuk vazhdoi dot bisedën. Lukrecia ktheu kokën nga ata dhe e kërcënoi me gisht.

Shkëlzeni u skuq, kurse gazetari qeshi me xhestin e saj fëmënor.

-E qeshura me zë të lartë është monopoli im. Nuk lejoj asnjë të ma kalojë qoftë dhe një notë më lart, - e qortoi Lukrecia.

-Ashtu është, - pohoi Shkëlzeni.

Josifi ndjeu se në shakanë e Lukrecias kish diçka që nuk shkonte, që tingëlloi e trishtueshme. "Ç'është kjo vajzë?" - pyeti veten gazetari.

* * *

Që larg u duk Burreli. Regjisorin u ngrit në këmbë, ndërpreu lojën dhe, si vendosi me vështirësi qetësinë, bërtiti :

- Ata që kanë radhën do të rregullojnë skenën, të tjerët do të pushojnë pak në hotel.

Josifit i erdhi keq kur dëgjoji këtë urdhër. Nga çasti që Lukrecia e kërcënoi me gisht, ai mendoi se, kur të mbërrinin në qytet, do të mundte të bisedonte me të lirisht, të pinte ndonjë birrë ose kafe, duke shpresuar ta njihte sadopak si tip.

Autobusi ndaloi para kinemasë.

Një mori femijësh e rrethuan autobusin e vogël dhe vështronin të habitur. Shumë kureshtarë të tjerë kishin ndaluar në dy trotuarët e rrugës, të tjerë dilnin nga dyqanet, kafenetë dhe vështronin së largu.

Josifi zbriti nga autobusi pas Lukrecias. Në trotuar i mori valixhen, dhe herë pas here, e vështronte vjedhurazi, kurse kalimtarët e rastit, ose ata që kishin dalë prej dyqaneve, vështronin pa pikë ndrojtjeje e si të etur.

Lukrecia ndjeu sikur të ishte një pasanike e madhe, si ajo zonja e dramës së Dyrematit "Dama plakë", që kishte ardhur nga larg, nga Amerika e se valixhja, që mbante Josifi, ishte e mbushur me thesare. Një ndjenjë e tillë, atë e kishte përkëdhelur pothuajse çdo vit, kur dilte në turme, sigurisht në qytete të vegjël, në qyteza ose qendra industriale. Ndonëse e ndjente nuk kishte çarë kokën të kuptonte se ç'qe ajo ndjenjë e çuditshme. Pse shikohej ashtu nga banorët e qytezave. Çfarë shikonin ata te ajo? Cila ishte ajo e veçantë, që rrezatonte nga trupi i saj? Mos vallë këmbët e bukura? Apo trupi i saj tepër i brishtë? Ose beli i këputur dhe vithet pak të kërcyera, që kishin një lëvizje të veçantë? Mos vallë gjoksi pa reçipet, apo qafa prej mjelme dhe vështrimi si prej kaprolli? Në të vërtetë, Lukrecia ish një tip pak e veçantë që dhe në Tiranë, në bulevard ose në punë, ose në skenën e Pallatit të Kulturës Ali Kelmendi ndillte vështrime kureshtarësh. Lukrecia diçka dinte, ose më mirë të themi, ia kishin zbërthyer të tjerët, që e shpjegonin me seksin, duke thënë se ajo, edhe kur ecën rrezaton seks. Jo, njëmijë herë, jo? Lukrecia, si vajzë e zgjuar, i dallonte shumë mirë vështrimet epshore të burrave, ose ziliqare të grave. Jo. Nuk ishte kjo e veçantë që ajo shpërndante. Ishte